

Методологічний коментар до статистики прямих інвестицій

Методологія статистичного обліку прямих інвестицій в Україні відповідає вимогам 6-го видання “Керівництва з платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції” (МВФ, 2009) та базовим принципам і визначенням 4-го видання “Еталонного визначення прямого іноземного інвестування Організації економічного співробітництва та розвитку” (2008).

Починаючи з 2020 року відповідальність за складання та публікацію статистики прямих іноземних інвестицій покладено на Національний банк України (далі – Національний банк).

1. Загальні положення

1.1. Визначення термінів та концептуальна основа

Прямі інвестиції – це категорія міжнародної діяльності, яка відображає прагнення інституційної одиниці – резидента однієї країни здійснювати контроль чи справляти стійкий вплив на діяльність підприємства, яке є резидентом іншої країни, що досягається шляхом участі в капіталі. Усі інші операції між прямим інвестором і підприємством прямого інвестування також класифікуються як прямі інвестиції (наприклад, надання кредитів).

Уважається, що підприємство є *під впливом* інвестора, якщо частка останнього в статутному капіталі підприємства становить від 10 до 50 відсотків. Підприємство *контролюється* інвестором, якщо останній володіє понад 50 відсотків статутного капіталу цього підприємства.

Контроль та вплив можуть досягатися через права власності на капітал (володіння часткою в статутному капіталі) – *безпосередні* відносини прямого інвестування; через право голосу в іншому підприємстві, яке володіє правом голосу в підприємстві, що розглядається, – *опосередковані* відносини прямого інвестування.

Для розмежування прямих і портфельних інвестицій на практиці використовують такий критерій: якщо інвестор безпосередньо володіє інструментами участі в капіталі, що забезпечують йому 10 або більше відсотків голосів в управлінні підприємства, то вважається, що вкладення коштів, майна, цінних паперів тощо, мають характер прямих інвестицій.

Прямі інвестиції зазвичай направлені від прямого інвестора до підприємства прямого інвестування, але при цьому можуть мати місце і потоки у зворотному напрямку (реверсні інвестиції або *зворотне інвестування*). У разі, коли підприємство прямого інвестування дає гроші в борг прямому інвестору або здійснює інвестиції в статутний капітал прямого інвестора (при цьому сукупні вкладення становлять не більше десяти відсотків статутного капіталу прямого інвестора), таке інвестування називають *зворотним*.

Прямі інвестиції включають також вкладення нерезидентів в нерухомість в Україні та вкладення резидентів України в нерухомість за кордоном, які в такому випадку розглядаються як прямі інвестиції в умовну інституційну одиницю (резидента або нерезидента).

Афілійовані підприємства

Підприємства, які знаходяться у відносинах прямого інвестування один з одним називаються *афілійованими підприємствами*.

Прямий інвестор – це економічна одиниця, яка може здійснювати контроль або значну ступінь впливу на іншу економічну одиницю, яка є резидентом іншої країни.

Підприємство прямого інвестування (далі ППІ) – це економічна одиниця, яка знаходиться під контролем або значним впливом прямого інвестора.

Підприємство прямого інвестування є *дочірнім* (включаючи філії та представництва), якщо воно контролюється прямим інвестором, або *асоційованим* підприємством, якщо знаходиться під впливом прямого інвестора.

Місцева група підприємства прямого інвестування складається з підприємства-резидента, 10 або більше відсотків статутного капіталу якого прямо належить іноземному інвестору, та інших підприємств-резидентів, що знаходяться під впливом або контролем цього підприємства і в яких прямий іноземний інвестор опосередковано володіє 10-ма або більше відсотками статутного капіталу.

Сестринське підприємство - підприємства вважаються сестринськими по відношенню до іншого, якщо вони мають спільного безпосереднього або опосередкованого прямого інвестора і жодне з цих підприємств не є безпосереднім або опосередкованим прямим інвестором одне одного (тобто, володіють менше 10 % статутного капіталу одне одного). Статистика прямих інвестицій обліковує інвестиції між сестринськими підприємствами різних економік.

Операції, запаси та доходи від прямих інвестицій

Статистика прямих іноземних інвестицій включає дані щодо потоків, запасів та доходів, які виникають між сторонами відносин прямого інвестування.

Фінансові операції (потоки) – це транскордонні операції між афілійованими підприємствами, зареєстровані протягом звітного періоду.

Запаси представляють вартість накопичених прямих інвестицій станом на кінець звітного періоду.

Доходи від прямих інвестицій – доходи до отримання / виплати, які складаються з прибутку, що отримується від інвестицій в акції (часток, паїв) і доходів за борговими інструментами.

Оскільки ключовим під час визначення прямих інвестицій є виявлення відносин прямого інвестування, прямі інвестиції розподіляються на три категорії:

- інвестиції прямого інвестора в підприємства прямого інвестування;
- інвестиції підприємства прямого інвестування в прямого інвестора (зворотне інвестування);
- інвестиції між сестринськими підприємствами.

Зміна запасів прямих інвестицій дорівнює вартості зареєстрованих фінансових операцій протягом звітного періоду та інших змін, які складаються зі змін обмінних курсів та обсягу змін, що відбулися у результаті інших видів переоцінки, а також змін, які не пов'язані з фінансовими операціями та переоцінкою.

Дані про доходи від прямих інвестиції використовуються для аналізу продуктивності інвестицій та розрахунку норми прибутку на загальну суму вкладених коштів.

Розподіл прямих інвестицій за інструментами

Інструменти участі в капіталі включають всі інструменти і реєстраційні записи, що засвідчують наявність вимог до залишкової вартості корпорації або квазікорпорації, після того як були задоволені вимоги всіх кредиторів.

При відображенні операцій виділяють окремо інструменти участі в капіталі (крім реінвестування доходів) та реінвестування доходів.

До *боргових інструментів* відносяться кредити та позики (у тому числі договори фінансового лізингу), торгові кредити а також кредити, отримані від сестринських компаній-нерезидентів. Хоча відносини прямого інвестування визначаються на основі числа голосів, боргові інструменти афілійованих підприємств (кредити та позики) класифікуються як прямі інвестиції.

Як, виняток, боргові зобов'язання між афілійованими фінансовими корпораціями (до яких відносяться банки) не класифікуються як прямі інвестиції, бо вважається, що вони не настільки сильно пов'язані відносинами прямого інвестування.

Торгові кредити – це вимоги та зобов'язання, що виникають між прямим інвестором та підприємством прямого інвестування за наданими, але не сплаченими продукцією, товарами, роботами, послугами або за наданими авансами у рахунок майбутніх поставок продукції, виконання робіт, послуг.

Доходи від прямих інвестицій

Доходи від прямих інвестицій – доходи до отримання / виплати, які складаються з прибутку, що отримується від інвестицій в акції (часток, паїв) і доходів за борговими інструментами.

Дивіденди являють собою прибуток, який розподілено власникам акцій (часток, паїв), що передбачає участь в управлінні компанією, незалежно від того, чи дають вони право на участь в голосуванні чи ні, відповідно до

передбачених в угодах взаємовідносинами між підприємством і акціонерами (учасниками) різного типу.

Реінвестований прибуток відображає прибуток на вкладений капітал, який нарахований прямим інвесторам пропорційно їх частці в капіталі за мінусом прибутку, оголошеного до розподілу (розподіленого прибутку) за цей же період.

При розрахунку реінвестованого прибутку використовується принцип поточної операційної діяльності, що означає виключення з чистого прибутку і збитків підприємств за звітний період обсягів із знецінення довгострокових активів, гудвілу, всіх видів резервів, збитків від діяльності, що припиняється, результату вибуття компаній, прибутку / збитку за курсовими різницями, а також збитків, що не відносяться до звітного періоду (наприклад, від списання збитків минулих періодів).

Доходи за борговими інструментами – будь-який заздалегідь заявлений (встановлений) дохід, в тому числі у вигляді дисконту, отриманий за борговим інструментом будь-якого виду (незалежно від способу його оформлення).

1.2. Представлення даних про прямі інвестиції за принципом активів/пасивів та принципом спрямованості

Базовим методом представлення даних щодо прямих інвестицій в статистиці зовнішнього сектору відповідно до методології КПБ6, МВФ визнається **принцип активів/пасивів**.

Показники прямих інвестицій, представлені на основі принципу активів/пасивів, дозволяють більш гармонійно здійснювати зіставлення з іншими розділами статистики, оскільки дотримуються тієї ж логіки, що і інші категорії інвестицій у платіжному балансі та міжнародній інвестиційній позиції (портфельні інвестиції, похідні фінансові інструменти, інші інвестиції, а також міжнародні резерви).

Відповідно до принципу активів/пасивів всі фінансові вимоги до нерезидентів і всі фінансові зобов'язання перед нерезидентами відображають валову вартість активів і пасивів за позиціями і чисті потоки операцій за кожною з категорій прямих інвестицій.

Активи за прямими інвестиціями включають:

- 1) інвестиції прямого інвестора – резидента в підприємство прямого інвестування, що є нерезидентом;
- 2) зворотні інвестиції підприємства прямого інвестування, що є резидентом, у прямого інвестора – нерезидента.

Пасиви за прямими інвестиціями включають:

- 1) інвестиції прямого інвестора – нерезидента в підприємство прямого інвестування, що є резидентом;

- 2) зворотні інвестиції підприємства прямого інвестування, що є нерезидентом, у підприємство – резидента, що є його прямим інвестором;
- 3) інвестиції між сестринськими підприємствами.

Детальна структура прямих інвестицій за принципом активів / пасивів наведена у *Додатку 1*.

Додатково до статистичних показників, що складаються за принципом активів/пасивів, розраховуються також дані на базі **принципу спрямованості інвестицій**. Четверте видання «Еталонного визначення прямого іноземного інвестування Організації економічного співробітництва та розвитку» рекомендує використовувати принцип спрямованості при представленні статистики прямих інвестицій.

На відміну від методу активів/пасивів, принцип спрямованості передбачає визначення напрямлення інвестицій з точки зору їх первісного здійснення, а, отже, контролю і впливу.

Відповідно до даного методу *прямі інвестиції за кордон*, що здійснюються українськими компаніями – прямими інвесторами, розглядаються як вихідні інвестиції. *Прямі інвестиції в Україну*, що здійснюються іноземними компаніями – прямими інвесторами, відображаються у вигляді вхідних інвестицій.

Принцип спрямованості інвестицій – аналітичний підхід у поданні даних щодо прямих інвестицій, в основі якого розрахунок показників на чистій основі. Зворотні інвестиції у формі участі в капіталі або боргових інструментів відраховуються від сукупних даних за прямими інвестиціями відповідно до напряму контролю.

Наприклад якщо прямий інвестор-резидент запозичує кошти у свого іноземного підприємства прямого інвестування, то під час розрахунку вихідних інвестицій це зобов'язання віднімається від обсягів боргових інструментів прямого інвестора-резидента, які були здійснені ним в даному періоді. Аналогічно якщо іноземний прямий інвестор отримує кошти від підприємства прямого інвестування – резидента, цей актив відраховується із загальної суми вхідних інвестицій країни-резидента.

Прямі інвестиції за кордон (вихідні прямі інвестиції) включають чисті активи підприємства – прямого інвестора, що є резидентом України, по відношенню до підприємства прямого інвестування, яке є нерезидентом (активи прямого інвестора по відношенню до підприємства прямого інвестування за вирахуванням пасивів прямого інвестора по відношенню до підприємства прямого інвестування).

Прямі інвестиції в Україну (вхідні прямі інвестиції) включають чисті пасиви підприємства прямого інвестування, що є резидентом України, по відношенню до прямого інвестора – нерезидента (пасиви підприємства прямого інвестування за вирахуванням активів підприємства прямого інвестування по відношенню до прямого інвестора).

Інвестиції між сестринськими підприємствами в статистиці ПІІ за принципом спрямованості відображаються відповідно до резидентної належності кінцевого контролюючого інвестора:

- якщо кінцевий контролюючий інвестор є резидентом, кредити від сестринських компаній класифікуються як інвестиції за кордон;

- якщо кінцевий контролюючий інвестор є нерезидентом, кредити від сестринських компаній відображаються як інвестиції в Україну.

Принцип спрямованості дозволяє проводити більш точний аналіз джерел і напрямків докладання прямих інвестицій, їх реальних обсягів, а також економічних ефектів від інвестицій.

Детальна структура прямих інвестицій за принципом спрямованості наведена у *Додатку 2*.

Слід зазначити, що, хоча описані вище два принципи відображають різні обсяги залишків, операцій або доходів, загальне чисте сальдо прямих інвестицій при розрахунку будь-яким з методів буде однаковим.

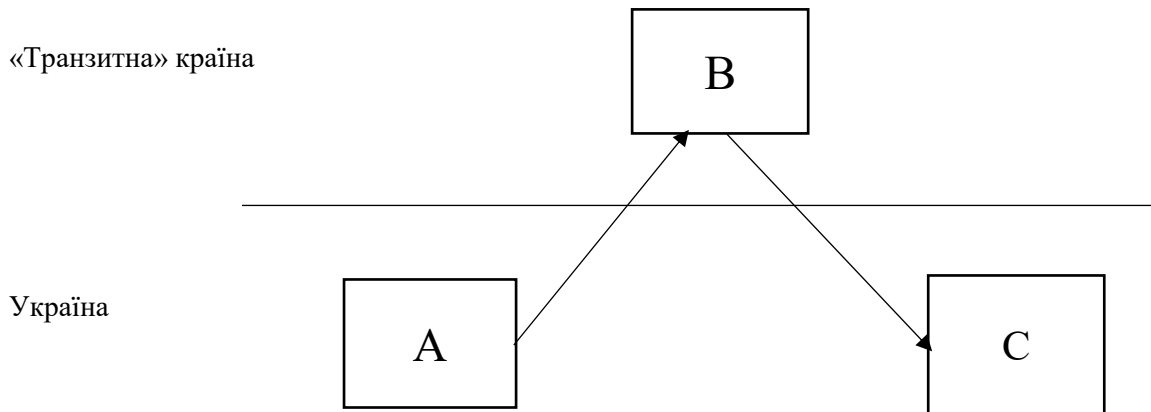
1.3. Визначення кінцевого контролюючого інвестора та реінвестування капіталу в країну походження прямих інвестицій (round tripping)

Кінцевий контролюючий інвестор (Ultimate Controlling Parent – UCP) – це підприємство, що контролює безпосереднього прямого інвестора підприємства прямого інвестування, визначається шляхом поступового розгляду (знизу вгору) усіх рівнів відносин контролю, починаючи від безпосереднього прямого інвестора до досягнення підприємства, яке знаходиться на найвищому рівні в ієрархії відносин власності.

Приклад перерозподілу прямих інвестицій відповідно до країни кінцевого контролюючого інвестора наведено у *Додатку 3*.

Відповідно до міжнародних стандартів (п.6.46, КПБ6, МВФ, 2009), термін *round tripping* означає процес направлення резидентами за кордон коштів, які потім вертаються в країну у вигляді прямих інвестицій.

З точки зору національної економіки простий приклад *round tripping* має місце тоді, коли прямі інвестиції надходять через дочірню або асоційовану компанію, що розміщена за кордоном у «транзитній країні». Наприклад, на мал.1 компанія **A** в Україні передає кошти у вигляді прямих іноземних інвестицій (ПІІ) компанії – нерезиденту **B** з метою інвестування в компанію **C** в Україні.

Мал. 1. Приклад round tripping

Подібні операції інвестування обумовлюються низкою причин, в тому числі:

- захист прав власності;
- валютний контроль та зміни валютного курсу (з метою забезпечення гнучкості в управлінні активами, що виражені в іноземній валюті);
- отримання доступу до більш якісних фінансових послуг;
- податкові та фінансові вигоди.

Операції/залишки round tripping між афілійованими компаніями, повинні враховуватися як операції/залишки за ПІІ. Для України вони розглядаються як активи за ПІІ при відправленні коштів до «транзитних» країн, і як пасиви за ПІІ при поверненні в Україну.

2. Складання статистики прямих інвестицій у Національному банку України

2.1. Джерела даних

Для складання статистики прямих інвестицій Національний банк використовує такі основні джерела даних (також див. Додаток 4):

- показники банківської звітності, які подаються до Національного банку;
- офіційні дані Державної служби статистики України щодо прямих іноземних інвестицій в Україну та з України, а також показники фінансової звітності підприємств з прямими інвестиціями.

Статистика прямих інвестицій у частині “Інструментів участі в капіталі” формується за даними квартальних обстежень підприємств щодо інвестицій зовнішньоекономічної діяльності, показників фінансової звітності нефінансових корпорацій, що надає Державна служба статистики України, та банківської звітності (система ITRS, баланси банків, інформація про структуру власності банків України). Додатково використовується інформація Фонду державного майна України про обсяги надходжень від приватизації.

Агрегована база даних, яку Національний банк щоквартально отримує від Держстату, складається із знеособленої інформації квартальних обстежень нефінансових підприємств щодо прямих інвестицій в Україну і прямих інвестицій за кордон, а також показників фінансової звітності підприємств з прямими інвестиціями.

Форми звітності Держстату (№10–ЗЕЗ та №13–ЗЕЗ) містять відомості про залишки на початок і кінець періоду, операції, переоцінку та інші зміни за звітний період. Також включаються відомості про накопичений і виплачений дохід. Розрахунок обсягів реінвестованого доходу підприємств реального сектору базується на відповідних показниках фінансової звітності підприємств.

Контроль якості отриманої інформації здійснюється Національним банком з метою виявлення та усунення арифметичних і логічних розбіжностей, виявлення операцій, що можуть істотно вплинути на загальні результати. У рамках роботи проводиться перехресна звірка даних, отриманих з різних інформаційних джерел.

Для визначення обсягів “*Боргових інструментів*” використовуються дані банківської звітності про залучення та обслуговування іноземних кредитів, а також дані обстежень Державної служби статистики України щодо дебіторської та кредиторської заборгованості підприємств з прямими інвестиціями по відношенню до прямих інвесторів-нерезидентів.

Основними джерелами для формування даних щодо *доходів від прямих інвестицій* є банківська звітність (система ITRS), знеособлені показники фінансової звітності нефінансових корпорацій, що надається Держстатом, дані банківської статистичної звітності про кредити приватного сектору.

Оцінки обсягів прямих інвестицій на місячній основі для цілей складання статистики платіжного балансу є попередніми і переглядаються після отримання більш детальної інформації від Держстату.

Охоплення даних щодо прямих інвестицій інших секторів в частині *інструментів участі у капіталі* та *доходів від прямих інвестицій* на щомісячній основі є меншим, ніж для квартальних даних. Розрахунок базується на даних банків, підприємств (організацій) про фінансові операції з нерезидентами та не включає дані стосовно реінвестування доходів нефінансових підприємств.

2.2. Вартісна оцінка

Вартісна оцінка запасів для банків, а також більшості підприємств з прямими інвестиціями здійснюється на основі оцінки власного капіталу за балансовою вартістю (OFBV). Оцінка запасів для ключових лістингових підприємств з прямими іноземними інвестиціями здійснюється за ринковими цінами (за можливості).

Якщо капітал станом на звітну дату набуває від'ємного значення, для розрахунку застосовується нульові значення.

2.3. Розрахунок обсягів реінвестованих доходів

Розрахунок обсягів реінвестованих доходів здійснюється на основі чистих доходів від операційної діяльності банків та підприємств з прямими інвестиціями відповідно до частки участі прямого іноземного інвестора в їх капіталі за вирахуванням податків та дивідендів.

Реінвестовані доходи не включають реалізовані та нереалізовані холдингові прибутки чи збитки і відрахування до резервів.

Розрахунок обсягів *реінвестованих доходів банків* здійснюється на основі чистих доходів від операційної діяльності банків з прямими інвестиціями відповідно до частки участі прямого іноземного інвестора в їх капіталі.

Розрахунки обсягів *реінвестованих доходів підприємств реального сектору* здійснюються за даними фінансової звітності підприємств з ПП за формулою:

$$РД = ЧП * (П/З_ОД - П - ЧПП - Д), \text{ де:}$$

РД – реінвестовані доходи;

ЧП – частка іноземного інвестора в капіталі;

П/З_ОД – чистий прибуток/збиток від операційної діяльності;

П – податки;

ЧПП – чисті процентні платежі;

Д – дивіденди.

2.4. Оцінка обсягів прямих іноземних інвестицій в Україну, в яких кінцевим контролюючим інвестором є резидент (round tripping)

З метою визначення реальних обсягів надходження прямих іноземних інвестицій в Україну здійснюється оцінка обсягів операцій round tripping (як у вигляді вкладення коштів в акціонерний капітал, так і у вигляді кредитів прямого інвестора) та виокремлюються випадки, в яких кінцевим контролюючим інвестором є резидент України.

Оцінка обсягів операцій round tripping інвестування здійснюється щорічно, починаючи з 2010 року, у розрізі банківського та реального секторів (згідно з класифікацією – «інші сектори») та інструментів на основі даних про фінансові операції з нерезидентами (файли 1РХ та 2РХ) та про кредити, отримані від нерезидентів (файл банківської звітності 4РХ).

3. Поширення даних щодо прямих іноземних інвестицій

Публікація даних щодо прямих інвестицій здійснюється щоквартально на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку у розділі “Статистика – Статистика зовнішнього сектору – Прямі інвестиції” [за посиланням](#).

Дати публікації даних наведені в Календарі поширення статистики платіжного балансу, міжнародної інвестиційної позиції, прямих інвестицій та зовнішнього боргу ([за посиланням](#)).

Національний банк формує зведені підсумки статистики прямих інвестицій за принципами активів/пасивів та спрямованості.

Прямі інвестиції в Україну та прямі інвестиції за кордон у розрізі фінансових інструментів, видів економічної діяльності, країн-партнерів, а також регіонів України представлені за принципом спрямованості.

Для розподілу прямих інвестицій за видами економічної діяльності Національний банк застосовує класифікацію, відповідно до Класифікатора видів економічної діяльності (СТЕА-2010) та її європейського еквівалента (NACE rev.2).

З 2014 року дані наведено без урахування тимчасово окупованої Російською Федерацією території України.

Дані щодо прямих інвестицій оприлюднюються у наступних розділах:

1. Прямі інвестиції за інструментами та секторами:

Інформація оприлюднюється на 85й – 90й день після закінчення звітного кварталу та містить динамічні ряди даних, починаючи з 2001 року щодо:

- запасів (позицій) за станом на дату та потоків (операцій) за період у розрізі фінансових інструментів та секторів, розрахованих за принципом активів/ пасивів та принципом спрямованості;
- узгодження запасів з потоками за прямими інвестиціями;
- доходів від прямих інвестицій;
- оцінки обсягу прямих іноземних інвестицій, в яких кінцевим контролюючим інвестором є резидент (round tripping) (річні дані, починаючи з 2010 року).

2. Прямі інвестиції в Україну:

На 85й – 90й день після закінчення звітного кварталу публікуються дані про:

- операції за інструментами прямих інвестицій у розрізі регіонів України, країн світу та видів економічної діяльності (далі – ВЕД);
- залишки за інструментами прямих інвестицій у розрізі регіонів України, країн світу та ВЕД;
- доходи від прямих інвестицій за інструментами прямих інвестицій у розрізі регіонів України, країн світу та ВЕД.

На 100й – 105й день після закінчення звітного кварталу публікуються дані про:

- інструменти участі в капіталі, залишки за групами ВЕД; за країнами світу в розрізі ВЕД та за ВЕД у розрізі країн світу.

Регіональний розріз:

Дані публікуються на 100й – 105й день після закінчення звітного кварталу:

- інструменти участі в капіталі (залишки) за регіонами у розрізі країн світу;
- інструменти участі в капіталі (залишки) за регіонами у розрізі ВЕД.

3. Прямі інвестиції з України:

На 85й – 90й день після закінчення звітного кварталу публікуються дані про:

- залишки за інструментами прямих інвестицій у розрізі регіонів України, країн світу та ВЕД.

На 100й – 105й день після закінчення звітного кварталу публікуються дані про:

- інструменти участі в капіталі, залишки за групами ВЕД; за країнами світу в розрізі ВЕД та за ВЕД в розрізі країн світу.

Річна динаміка 2-го та 3-го розділів охоплює дані, починаючи з 2015 року, квартальна – охоплює дані, починаючи з 2019 року.

Прямі інвестиції за принципом активів / пасивів*(приклад 2021 року):*

Млн дол. США

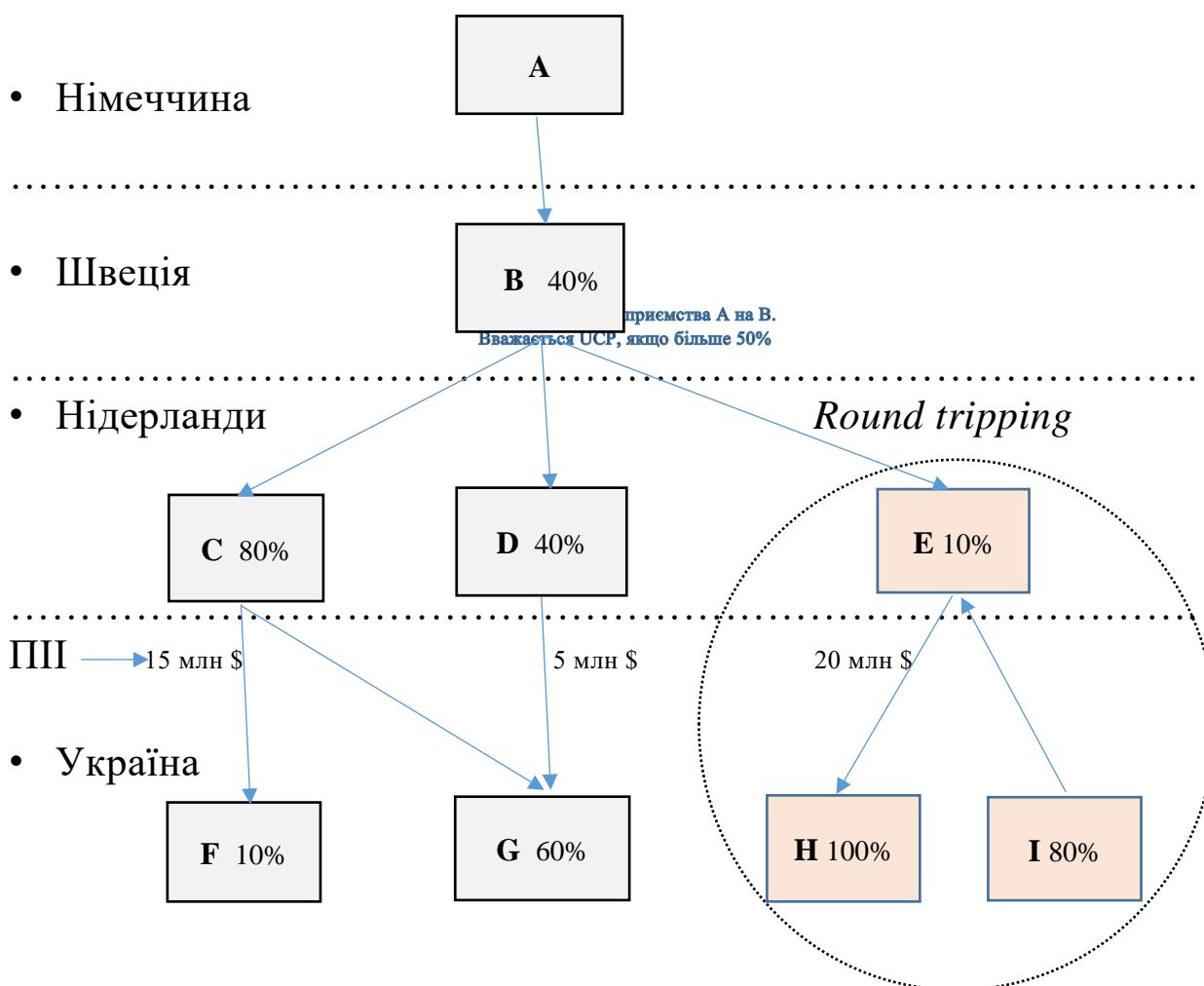
	2021 рік (потоки)	Станом на 31.12.2021 (запаси)
Прямі інвестиції (A-L)	-7 518	-66 041
A Чисті активи (A1 + A2)	436	3 885
A1 Інструменти участі в капіталі	69	2 260
A1.1 Інвестиції прямого інвестора в підприємства прямого інвестування	69	2 260
A2 Боргові інструменти (A2.1 + A2.2)	367	1 625
A2.1 Інвестиції прямого інвестора в підприємства прямого інвестування	12	139
A2.2 Інвестиції підприємств прямого інвестування в прямого інвестора (зворотне інвестування)	355	1 486
L Чисті зобов'язання (L1 + L2)	7 954	69 926
L1 Інструменти участі в капіталі	6 135	47 796
L1.1 Інвестиції прямого інвестора в підприємства прямого інвестування (L1.1.1 + L1.1.2)	6 135	47 796
L1.1.1 Інструменти участі в капіталі, крім реінвестування доходів	1 186	-
L1.1.2 Реінвестування доходів	4 949	-
L2 Боргові інструменти (L2.1 + L2.2 + L2.3)	1 819	22 130
L2.1 Інвестиції прямого інвестора в підприємства прямого інвестування	1 485	15 736
L2.2 Інвестиції підприємств прямого інвестування в прямого інвестора (зворотне інвестування)	25	175
L2.3 Інвестиції між сестринськими підприємствами	309	6 219
кінцева контролююча материнська компанія-резидент	254	2 519
кінцева контролююча материнська компанія-нерезидент	-57	3 239
кінцева контролююча материнська компанія невідома.	112	461

Прямі інвестиції за принципом спрямованості*(приклад 2021 року):*

Млн дол. США

	2021 рік (потоки)	Станом на 31.12.2021 (запаси)
Прямі інвестиції (А-Л)	-7 518	-66 041
А За кордон (А1 + А2)	-198	-295
А1 Інструменти участі в капіталі	69	2 260
А1.1 Вимоги прямих інвесторів - резидентів до підприємств прямого інвестування – нерезидентів	69	2 260
А2 Боргові інструменти (А2.1 - А2.2 - А2.3)	-267	-2 555
А2.1 Вимоги прямих інвесторів - резидентів до підприємств прямого інвестування – нерезидентів	12	139
А2.2 Зобов'язання прямих інвесторів-резидентів перед підприємствами прямого інвестування – нерезидентами	25	175
А2.3 Зобов'язання перед сестринськими підприємствами	254	2 519
<i>кінцева контролююча материнська компанія-резидент</i>	<i>254</i>	<i>2 519</i>
Л В Україну (Л1 + Л2)	7 320	65 746
Л1 Інструменти участі в капіталі (Л1.1)	6 135	47 796
Л1.1 Зобов'язання перед прямими іноземними інвесторами (Л1.1.1 + Л1.1.2)	6 135	47 796
Л1.1.1 Інструменти участі в капіталі, крім реінвестування доходів	1 186	-
Л1.1.2 Реінвестування доходів	4 949	-
Л2 Боргові інструменти (Л2.2 - Л2.1 + Л2.3)	1 185	17 950
Л2.1 Вимоги до прямих іноземних інвесторів	355	1 486
Л2.2 Зобов'язання перед прямими іноземними інвесторами	1 485	15 736
Л2.3 Зобов'язання перед сестринськими підприємствами	55	3 700
<i>кінцева контролююча материнська компанія-нерезидент</i>	<i>-57</i>	<i>3 239</i>
<i>кінцева контролююча материнська компанія невідома</i>	<i>112</i>	<i>461</i>

Приклад перерозподілу прямих інвестицій відповідно до країни кінцевого контролюючого інвестора*

В Україну надійшло 40 млн дол. США (15+5+20) прямих інвестицій (ПІІ) з Нідерландів. За концепцією UCR:

15 млн дол. США інвестицій мають бути перерозподілені до Швеції, оскільки підприємство В є кінцевим інвестором для підприємства F (UCR для підприємства C);

5 млн дол. США інвестицій залишаться без перерозподілу в Нідерландах, оскільки підприємство D є кінцевим інвестором для підприємства G (жодне з підприємств не здійснює контроль над підприємством D і, таким чином, воно є UCR для самого себе);

20 млн дол. США інвестицій мають бути перерозподілені до України, оскільки підприємство I є кінцевим інвестором для підприємства H (UCR для підприємства E). Ці інвестиції визначаються як **Round tripping**.

Перерозподіл інвестицій за країнами UCR не призводить до зміни загального обсягу ПІІ.

* (Стандартне визначення прямого іноземного інвестування Організації економічного співробітництва та розвитку, 4-те видання, 2008)

**ФІНАНСОВА І СТАТИСТИЧНА ЗВІТНІСТЬ, ЯКА ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ДЛЯ
ФОРМУВАННЯ СТАТИСТИКИ ПРЯМИХ ІНВЕСТИЦІЙ**

Файли стати- стичної звітності	Назва	Хто надає	Періодичність	Органи, які збирають та узагальнюють інформацію
1PX	Дані про фінансові операції банку з нерезидентами	Уповноважені банки	місячна	НБУ
2PX	Дані про фінансові операції з нерезидентами	Підприємства, що мають рахунки в іноземних банках	місячна	НБУ
02X	Дані про обороти та залишки на рахунках	Уповноважені банки	місячна	НБУ
81X	Дані про коригуючі обороти щодо згортання за результатами звітного року та залишки на рахунках	Уповноважені банки	річна	НБУ
A4X	Дані про коригуючі обороти за результатами звітного періоду, року та залишки на рахунках	Уповноважені банки	квартальна, річна	НБУ
07X	Дані про цінні папери в активах банку, інвестиції в асоційовані та дочірні компанії (за класифікаціями контрагентів і рахунків)	Уповноважені банки	місячна	НБУ
48X	Дані про двадцять найбільших учасників банку	Уповноважені банки	квартальна	НБУ
95X	Дані про афілійовані особи банку	Уповноважені банки	квартальна	НБУ
4PX	Дані про стан заборгованості, розрахунки та планові операції за кредитами та іншими зобов'язаннями за договором із нерезидентом	Уповноважені банки	місячна	НБУ
3MX	Дані про надходження/переказ безготівкових коштів за операціями з нерезидентами	Уповноважені банки	щоденна	НБУ

№ форми	Назва	Хто надає	Періодичність	Органи, які збирають та узагальнюють інформацію
10-ЗЕЗ	Звіт підприємства з іноземними інвестиціями	Підприємства та організації	квартальна	Державна служба статистики
13-ЗЕЗ	Звіт підприємства про інвестиції за кордон	Підприємства та організації	квартальна	Державна служба статистики
1- Баланс	Звіт про фінансовий стан	Підприємства та організації	квартальна, річна (річні дані надаються двічі: попередні дані – у червні та остаточні дані – у вересні)	Державна служба статистики
Форма 2	Звіт про фінансові результати	Підприємства та організації	квартальна, річна (річні дані надаються двічі: попередні дані – у червні та остаточні дані - вересні)	Державна служба статистики

Методологічні засади обліку прямих інвестицій:

1. [Balance of Payments and International Investment Position Manual, IMF, 6th edition, 2009](#) (Керівництво з платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції, МВФ, 6-те видання, 2009).
2. [OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment, 4th edition, 2008](#) (Стандартне визначення прямого іноземного інвестування Організації економічного співробітництва та розвитку, 4-те видання, 2008).
3. [Coordinated Direct Investment Survey Guide, IMF, 2015](#) (Посібник зі скоординованого обстеження прямих інвестицій).